

Gescheiden werelden

Marshall's Principles of Economics uit 1890 opent met "Political economy or economics is a study of mankind in the ordinary business of life". De vele definities van economie die nu op internet te vinden zijn, stellen het onderwerp van studie minder centraal; ze presenteren economie als keuzetheorie, als methode van analyse, als datgene wat economen doen. In iets meer dan een eeuw is het vakgebied geprofessionaliseerd en hebben vele specialismen hun intrede gedaan. De ene specialist (de journalist) slaat de ander (de wetenschapper) met verbazing gade en vraagt zich af: "what is the purpose?" (Maassen van den Brink, 2007)

De generatie economen die dit jaar afstudeert bestaat uit MSc's en MPhil's. De MPhil's ronden een tweejarige onderzoekersopleiding af en mikken op een carrière in de wetenschap. Velen hopen aan een top 10-universiteit in de VS verder te kunnen studeren, liefst met een beurs, maar ook tegen een slavenbestaan ziet men niet op. Velen menen dat excellente beheersing van wiskundige technieken essentieel is om überhaupt daar een kans te maken en uiteindelijk de ordinary business of life te kunnen doorgronden. Gelukkig is de mens kortzichtig en van nature optimistisch; men ziet wel de Nobelprijs, maar niet de veel waarschijnlijker carrière in het voetlegger dat 'saaie wetenschap' produceert.

De eerste groep zoekt het dichterbij huis. Met (slechts) een eenjarige MSc-titel op zak, zoeken zij de uitdaging in beleid en praktijk. De opleiding is daar ook op ingericht: wat minder methoden en technieken, en wat meer ordinary business of life. Slechts een klein deel van hen voelt zich geroepen als beleidseconoom het publieke belang te dienen. Waarom zou je ook: relatief slecht betaald, moeilijk werk en je doet het toch nooit goed. Ook deze studenten zijn zelfverzekerd, en ook zij zullen het wel redden, maar soms hou ik mijn hart vast: hebben zij wel voldoende bagage meegekregen zodat ze weten wat ze niet weten? Kunnen ze de uitdagingen aan?

Wel een paradox: hoe groter het belang, en hoe groter de toegevoegde waarde van intellect, hoe minder de slimme studenten er zich toe aangetrokken lijken te voelen. We zien het marktfalen bij ons eigen ministerie van Economische Zaken, dat de grootste moeite heeft om zelfs eerste-fase economen aan zich te binden. In een dergelijke situatie dreigt gebrek aan economische visie, en worden pleidooien, als dat van de REA, voor opheffing van het ministerie begrijpelijk. Dat zou echter kortzichtig zijn; juist investeringen zijn nodig. Goede beleidsvoorbereiding vereist kennis die ver uitstijgt boven het simpele vraag-aanboddiagram. De synthese waar het beleid om vraagt kan alleen op basis van een stevig analytisch fundament gesmeed worden, en

daarvoor zijn doctors in de economie nodig.

Het ministerie kan deze toch inhuren? Helaas is ook hier sprake van marktfalen. Stel je werkt bij EZ, je hebt een interessant probleem en denkt 'misschien weet mijn toenmalige afstudeerbegeleider wel een oplossing, zal ik hem eens mailen?'. Die wetenschapper bevindt zich echter in een heel andere wereld. Voor haar telt uitsluitend wetenschappelijke erkenning. Het is *publish or perish*, maar publiceren alleen is niet voldoende, je moet ook geciteerd worden, en wel in een wetenschappelijk tijdschrift uit de ISI-database. (Jolink, 2007). De kans dat werk geïnspireerd door een Nederlands beleidsprobleem, indien al publiceerbaar, daar geciteerd wordt, is praktisch nihil. Onze wetenschapper doet er bijgevolg verstandig aan niet op de mail te reageren. Het risico van divergerende werelden dreigt.

In de VS is concurrentie intenser, specialisatie verder doorgevoerd en het risico afgewend. Doet men iets beter? Men profiteert van een grotere markt, waardoor beleidseconomie zich tot een volwaardig academisch specialisme kon ontwikkelen. Als gevolg hiervan is ook de mobiliteit tussen de twee werelden daar veel groter. Michael Salinger, uitstekend academicus en momenteel directeur van het economisch bureau van de Federal Trade Commission stelde onlangs: "It is clear that sound economic research can be highly influential, but the research that ends up being influential and the research valued in academia are not necessarily the same (...). In academia, we get excited when our papers show up having many citations in the Social Science Citation Index. At the FTC, we get excited when the Supreme Court cites our work in its decisions".

Met de Europese eenwording is de grotere markt voor beleidseconomie hier slechts een kwestie van tijd, hoewel de taaldiversiteit het proces vertraagt. Ook prestigieuze beleidsposities voor academisch economen worden in Europa al gecreëerd, zij het nog mondjesmaat. Economen reageren op prikkels, zoveel heeft het door ESB tellen van toppen wel duidelijk gemaakt. ESB kan bijgevolg een belangrijke bijdrage leveren aan het verbonden houden van het Economenrijk door het publiceren van de lijst van economen die vaak door de Hoge Raad of het Europese Hof van Justitie, of in Kamerstukken, geciteerd worden.

LITERATUUR

Jolink, A. (2007) Bij de gratie van citatie, *ESB* 92 (4507), 204- 207
Maassen van den Brink, H. Saaie wetenschap, *ESB* 6 april 2007, p.218

Salinger, M. *Consumer Protection Economics at the FTC*, www.ftc.gov/speeches/salinger/060408ConsumerProtectionEconomicsattheFTC.pdf